

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 22 mars 1915 kl. 6 e. m.

*Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 7,
i anledning av väckt motion angående skrivelse till Ko-
nungen i fråga om förbud mot införsel av fjädrar av
vilda fåglar.*

I en inom första kammaren väckt, till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 57, har herr *Hallberg* hemställt, »att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes taga under omprövning, huruvida och i vilken omfattning förbud bör stadgas mot import av fjädrar av vilda fåglar, samt utfärda de bestämmelser, som efter dylik omprövning må finnas för ändamålet lämpliga.»

Motionen.

I fråga om motiveringen tillåter sig utskottet hänvisa till motionen. För egen del har första kammarens utskott anfört följande:

»Det hänsynslösa massdödandet av fåglar för modeändamål, som äger rum i ett stort antal länder, är ett känt faktum. Sedan långt tillbaka har en strävan gjort sig gällande att råda bot för dessa missförhållanden. Likaledes har man på olika håll kommit till insikt om att ett verksamt bekämpande av de angivna missförhållandena endast kunna åvägbringas på internationell väg, helst genom en konvention mellan alla intresserade stater. Ett initiativ i dylikt syfte utgick också år 1909 från den brittiska regeringen. Avsikten var, att de i konventionen deltagande staterna var för sig skulle stadga importförbud för fjädrar av ifrågasvarande vilda fåglar, med undantag naturligtvis för import i vetenskapligt syfte. Den svenska regeringen ställde sig sympatisk till den brittiska framställningen, dock med reservation för de hinder, som gällande handelstraktater kunde lägga i vägen för det ifrågasatta importförbudet. Ett flertal stater biträdde

*Första kam-
marens
andra till-
fälliga
utskott.*

även förslaget, men bland dem som ställde sig avvisande befann sig bl. a. Frankrike, vilket torde vara det land, där handeln med ifrågavarande modeartiklar har den största ekonomiska betydelsen. Tyskland och Österrike-Ungern åter önskade inskränka den föreslagna samverkan till att beröra skydd åt för åkerbruket nyttiga fåglar genom att bygga vidare på en i detta syfte i Paris 1902 avslutad internationell konvention. Lagskyddsåtgärder i detta syfte äro dock redan vidtagna i de flesta länder, bl. a. i vårt land genom kungl. kungörelsen den 8 november 1912.

Den av brittiska regeringen föreslagna konventionen kom ej till stånd, men år 1910 sammanträdde en internationell ornithologisk kongress i Berlin, där denna vetenskaps representanter enstämmigt uttalade sig för åtgärders vidtagande för att stävja fågelvärldens ödeläggelse för modeändamål, varjämte en internationell kommission i detta syfte tillsattes, som dock på grund av bl. a. bristande tillgångar haft svårt att utöva någon effektiv verksamhet.

Denna vetenskapliga opinionsyttring tyckes hava givit skyddssträvandena ny fart och både 1913 och 1914 framburos i engelska parlamentet motioner om importförbud mot hithörande slag av fjädrar, till vilka förslag regeringen ställde sig sympatisk. Dock hava, så vitt utskottet har sig bekant, dessa motioner ännu icke slutbehandlats av parlamentet.

Emellertid är i Brittiska Indien och i Australien exportförbud utfärdat för här ifrågavarande fjädrar. Dessutom hava Förenta staterna i samma syfte utfärdat ett importförbud, som tillämpas med största stränghet. I Tyskland finnas export- och importförbud för levande och döda fåglar av i Europa inhemska arter under tiden 1 mars—1 oktober, och för vissa fågelarter äro dessa förbud utsträckta till hela året. Dessutom förberedde preussiska regeringen omedelbart före krigsutbrottet 1914 vittgående lagstiftningsåtgärder i fågelskyddssyfte.

Vad Sverige beträffar, så ingingo Nordiska djurskyddsföreningen och Svenska fågelskyddsföreningen i slutet av år 1911 med en hemställan till Kungl. Maj:t om förbud mot import till riket och försäljning inom det samma av fågelkroppar, skinn, vingar och fjädrar av andra fåglar än hemfåglar, jaktbara fåglar och sådana, som i gällande jaktstadga uttryckligen betecknas som skadedjur. Denna framställning remitterades till bland annat svenska vetenskapsakademien, vilken i sitt utlåtande framhöll som önskvärt dels att ett förbud mot export av svenska fåglar av i framställningen angivet slag och deras vingar och fjädrar komme till stånd, samt dels att en fullständig utredning verkställdes angående ett motsvarande importförbud, helst i samverkan med andra europeiska länder. Utlåtande

avgavs även av generaltullstyrelsen, som avstyrkte den gjorda framställningen, bland annat åberopande den ringa betydelsen av ifrågavarande handel för Sveriges vidkommande samt de svårigheter i tulltekniskt hänseende, som det begärda importförbudet skulle medföra. I enlighet härmed föranledde den av de båda föreningarna gjorda hemställan ej någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Rörande de i motionens motivering påvisade missförhållandena anser sig utskottet böra påpeka, att strutsfjädrar icke kunna jämföras med övriga fjädervaror för modeändamål. Strutsfjädrar erhållas numera nästan uteslutande från strutsfarmar, där fåglarna kunna anses som tama, och några naturskyddssynpunkter torde alltså ej härvidlag kunna åberopas.

Importen av prydnadsfjädrar m. m. av andra slag än strutsfjädrar är ju, såsom tydligt framgår av de av motionären anförda siffrorna, ej särdeles betydande, och Sverige kan därför ej sägas hava någon större andel i de berörda fågelmassmorden. Utskottet finner emellertid motionens syfte vara behjärtansvärt, men anser sig samtidigt böra framhålla, att det importförbud, motionären förordar, synes böra kompletteras med ett motsvarande exportförbud, om syftet skall vinnas. Ty för att få till stånd verkligt effektiva internationella skyddsåtgärder på ifrågavarande område synes det utskottet nödvändigt, att en allmän reciprocitet tillämpas i avseende på de vidtagna åtgärderna.

Vårt lands handelsfrihet på detta område är emellertid för närvarande bunden av den gällande svensk-tyska handelstraktaten av den 2 maj 1911, som i sin sjunde artikel stadgar ett allmänt förbud för de traktat-slutande parterna att hämma det ömsesidiga varuutbytet genom några slags införsel-, utförsel- eller transitoförbud och ej medger något undantag härifrån, som kan tillämpas på ett importförbud sådant som det av motionären förordade. Då det i anledning härav uppenbarligen icke låter sig göra att i ifrågavarande hänseende få någon ändring i en gällande handels-traktat, måste utskottet i detta förhållande se ett hinder för kammarens bifall till motionen.

Emellertid vill utskottet för sin del uttala som önskvärt, att Kungl. Maj:t, då underhandlingar närmast upptagas om förnyande av nu gällande svensk-tyska handelstraktat, vars giltighetstid utgår 1917, täcktes taga under övervägande, om ej de hinder för åtgärder i motionens syfte, som nu förefinnas, skulle kunna i den nya traktaten bortfalla.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa, att förevarande motion ej må till någon första kammarens åtgärd föranleda.»

Med avslag å sitt utskotts hemställan biföll första kammaren den i

ämnet väckta motionen, varefter detta beslut delgivits andra kammaren, som remitterat ärendet till sitt andra tillfälliga utskott.

Utskottet.

Syftet med förevarande motion synes utskottet synnerligen behjärtansvärt, och kan utskottet i allt väsentligt instämma med den av motionären förebragta utförliga motiveringen. En granskning av första kammarens andra tillfälliga utskotts här ovan anförda utlåtande visar, att jämväl nämnda utskott för sin del synes vara i sak ense med motionären om lämpligheten, att även i vårt land åtgärder vidtagas, som äro ägnade motverka det hänsynslösa massdödande av fåglar, som i ett stort antal länder äger rum. Då sagda utskott likväl icke ansett sig kunna tillstyrka den af motionären gjorda hemställan, synes orsaken härtill huvudsakligen ha varit den omständigheten, att enligt utskottets tanke vårt lands handlingsfrihet på detta område för närvarande är bunden av den svensk-tyska handels-traktaten av den 2 maj 1911, vars giltighetstid utgår 1917.

Härtill kan anmärkas, att ehuru väl det är sant, att på grund av gällande handelstraktat hinder förefinnas för direkta åtgärders vidtagande för stadgande av sådant importförbud, som i motionen avses, detta förhållande likväl ingalunda kan anses utgöra hinder för igångsättande av den av motionären påyrkade utredningen. Tvärtom synes det utskottet, som om den omständigheten, att nämnda handelstraktat inom kort tid upphör att gälla, samt underhandlingar om densammas förnyande torde komma att upptagas redan nästa år, starkt talade för att rätta tidpunkten för en utredning nu är inne. Den allmänna opinionen i vårt land såväl som i främmande länder — däribland även Tyskland — synes vara ense därom, att från statens sida åtgärder böra tillgripas, som på ett verksamt sätt kunna hämma ett fortsättande av den fördärvbringande och motbjudande handeln med fjädrar av vilda fåglar. Då första kammarens utskott ej tvekat för sin del uttala som en önskvärdhet, att Kungl. Maj:t, då underhandlingar härnäst upptagas om förnyande av nu gällande svensk-tyska handelstraktat, täcktes taga under övervägande, om ej de hinder för åtgärder i motionens syfte, som nu förefinnas, skulle kunna i den nya traktaten bortfalla, synes den naturliga konsekvensen ha fordrat ett tillstyrkande av den av motionären begärda utredningen.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att andra kammaren, med biträdande av första kammarens i ärendet fattade beslut, för sin del måtte besluta, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes taga under ompröv-

ning, huruvida och i vilken omfattning förbud bör stadgas mot import av fjädrar av vilda fåglar, samt utfärda de bestämmelser, som efter dylik omprövning må finnas för ändamålet lämpliga.

Stockholm den 18 mars 1915.

På utskottets vägnar:

WALTER KANT.

Vid förevarande ärendes slutbehandling hava varit närvarande: herrar Kant, O. Nilsson i Örebro, Isaksson, Svensson i Skönsberg, Hellberg i Ljungskile, Sjögren, Anderson i Knapasjö, Persson i Västervik, Sundberg samt Andersson i Altofta.